

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/7/2013
Identifikačné číslo spisu:	9512100006
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Lipovský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9512100006.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí v Bratislave 26. marca 2014 v trestnej veci obžalovaného Ing. J. U. pre prípravu obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu podľa § 13 ods. 1, § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a/ Tr. zák. a iné, o odvolaní obžalovaného Ing. J. U. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 5. februára 2013, sp. zn. PK-1T 2/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. z r u š u j e s a napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec s a v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 5. februára 2013, sp. zn. PK-1T 2/2012, bol obžalovaný Ing. J. U. uznaný za vinného zo spáchania prípravy obzvlášť závažných zločinov

subvenčného podvodu podľa § 13 ods. 1, § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a/ Tr. zák. a

poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák.

v podstate na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenej dobe od polovice roka 2005 do decembra 2006 v Prešove a následne aj v Bratislave, ako štatutárny zástupca - primátor mesta Prešov, ako konečného prijímateľa nenávratného finančného príspevku, predložil dňa 9. septembra 2005 na základe výzvy číslo 1111024-51 zo dňa 6. júna 2005 (Opatrenie 1.2), vyhlásenej riadiacim orgánom -Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky - v rámci Sektorového operačného programu Priemysel a služby (1110000), Podpora budovania a

rekonštrukcie infraštruktúry (1111020) žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku pre mesto Prešov, ako žiadateľa z verejného sektora v rámci Opatrenia 1.2., Sektorového operačného programu Priemysel a služby, v súvislosti s projektom „Priemyselný park IPZ R.“, číslo projektu „priemyselný park“ XXXXXXXXXXXX, spracovateľskému orgánu pod riadiacim orgánom Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), neposkytol povinné pravdivé údaje týkajúce sa majetkovo právnych vzťahov mesta Prešov k pozemkom, slúžiacim na realizáciu uvedeného projektu k nájomnej zmluve zo 6. septembra 2005, ktorou malo mať mesto Prešov prenajaté pozemky slúžiace na realizáciu priemyselného parku od spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.) PABK leasing, podpísal toho istého dňa dodatok, ktorým v mene mesta Prešov postúpil predkupné právo na akciovú spoločnosť (a.s.) IPZ, hoci v tom čase na základe zmluvy o nájme nehnuteľnosti s následnou možnosťou jej kúpy č. XXXXXXXXXXXX zo 14. januára 2005 mala tie isté pozemky v nájme od PABK leasing, s.r.o., spoločnosť IPZ, a.s., tento dodatok k nájomnej zmluve nepredložil k žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, ďalej v rozpore s údajmi uvádzanými v žiadosti schválenej hodnotiacou komisiou mesto nezískalo podstatný vplyv v obchodnej spoločnosti IPZ, a.s., ako správcovi priemyselného parku a napriek týmto skutočnostiam podpísal 15. februára 2006 so Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. T., účinnú od 18. augusta 2006, na základe ktorej bol mestu Prešov poskytnutý nenávratný finančný príspevok v sume 228 515 000 Sk (7 585 308,37 €), z ktorého časť 75 % (180 406 579 Sk - 5 988 401,35 €) pochádzalo z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a 20 % (48 108 421 Sk - 1 596 907,02 €) zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom zvyšných 5 % v sume 12 027 000 Sk (399 223,26 €) malo mesto Prešov zabezpečiť z vlastných zdrojov, ani po podpise tejto zmluvy v rozpore so schváleným projektom nezabezpečil zaregistrovanie zmlúv o nájme pozemkov a predkupného práva v katastri nehnuteľností a nezabezpečil mestu Prešov ako konečnému prijímateľovi podstatný vplyv v spoločnosti IPZ, a.s., čím konal v rozpore s ustanovením § 3 písm. e/ zák. č. 181/2001 Z.z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky a v rozpore s podmienkami implementácie Sektorového operačného programu Priemysel a služby, ktorý je financovaný z prostriedkov Európskej únie a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a tým vytvoril podmienky, aby finančné prostriedky, ktoré mali slúžiť výlučne verejnému sektoru, boli použité na zveľadenie a zhodnotenie pozemkov a majetku, ktoré vlastnila súkromná obchodná spoločnosť, avšak do skončenia jeho funkčného obdobia nedošlo k podaniu žiadnej žiadosti o preplatenie týchto finančných prostriedkov.

Špecializovaný trestný súd obžalovanému podľa § 225 ods. 6 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., s poukazom na ustanovenie § 36 písm. j/, § 37 písm. h/ a § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. uložil trest odňatia slobody na päť rokov; podľa § na výkon trestu tohto podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie obžalovaný Ing. J. U., ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, resp. navrhoval, aby odvolací súd po zrušení rozsudku sám vo veci rozhodol oslobodením obžalovaného spod obžaloby.

Odvolateľ tieto svoje návrhy oprel o rôzne okolnosti, ktoré vytýkal rozsudku súdu prvého stupňa. Primárne vyslovil názor, že rozsudok (v jeho písomnej podobe) nie je preskúmateľný, lebo jeho konštrukcia je chaotická a jeho dôvody nereagujú na obhajobné tvrdenia obžalovaného. Tento v odvolaní vychádzal z toho, že súd prvého stupňa neobjasnil, v ktorých konkrétnostiach videl naplnenie zákonných znakov skutkových podstát posúdených deliktov obžalovaným, najmä subjektívnej stránky (úmyslu obžalovaného), ale nereagoval ani na údajné naplnenie objektívnych znakov deliktov. Odvolateľ vyslovil tiež názor, že už obžaloba bola v tomto smere chybná a súd (aj pri ním vyslovenej určitej zmene právneho posúdenia skutku) k tam uvedeným chybám a omylom nezaulal v podstate žiadne jasné právne stanovisko.

Odvolateľ vyslovil názor, že v doterajšom konaní neboli dôkazmi preukázané žiadne skutkové tvrdenia, o ktoré sa napadnutý rozsudok oprel. Ide najmä o zistenia, že obžalovaný predkladal žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku mestu Prešov, že on neposkytol potrebné údaje o

majetkovoprávných vzťahoch mesta k pozemkom, že mesto nemalo uzatvorenú nájomnú zmluvu (vo vzťahoch k predmetným pozemkom), že zavinením obžalovaného mesto nezískalo zásadný vplyv v a.s. IPZ, že mestu bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok viac ako dvadsaťdva a pol milióna slovenských korún a obžalovaný nezabezpečil registrovanie zmlúv o nájme pozemkov a nezabezpečil tiež zapísanie predkupného práva k nim v katastri nehnuteľností.

V odvolaní boli tieto okolnosti obsiahne popísané (odvolací súd na ne poukazuje bez ich zopakovania), pričom obžalovaný na tomto základe ani jednu z tvrdených okolností nepovažuje za preukázanú, resp. vo všeobecnosti za pravdivú.

Odvolateľ tiež uviedol, že napadnutý rozsudok vychádza na strane obžaloby, ale aj súdu prvého stupňa z úplného nepochopenia projektovej schémy. Ide najmä o záver, že sa zhodnotili pozemky a majetok súkromnej firmy; podľa záverov obhajoby taká schéma predpokladala prefinancovanie odkúpenia pozemkov do majetku mesta (na tento nákup bola pôvodne určená časť príspevku), pričom na pozemkoch vybudovaná infraštruktúra sa stala mestským majetkom. Vo veci sa postupovalo podľa predpísanej schémy, pričom prvého financovanie z prostriedkov mesta Prešov bolo dané rozhodnutím mestského zastupiteľstva a nie obžalovaného ako vtedajšieho primátora mesta.

Na margo odvolanie pripúšťa, že teoreticky by do úvahy mohla prísť zo strany obžalovaného len určitá nedbanlivosť (aj to len hypoteticky, lebo ako primátor mesta nemohol fyzicky kontrolovať všetky ním podpisované materiály); pri zistení nedbanlivosti v jeho konaní však neprichádza do úvahy posúdenie konania ako prípravy, resp. pokusu úmyselného zločinu.

Obžaloba sa k podanému odvolaniu nevyjadřila, a preto je potrebné vychádzať z toho, že považuje napadnutý rozsudok za správny a legálny (absencia odvolania prokurátora).

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 315 Tr. por.) primárne konštatoval, že odvolanie je prípustné (§ 306 ods. 1 Tr. por.) a keďže nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Tr. por., v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku (§ 307 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), ako aj správnosť postupu predchádzajúceho konania, pričom zistil, že tento je potrebné zrušiť. Rozsudok súdu prvého stupňa totiž je založený na nejasných a neúplných skutkových zisteniach, súd sa v ňom nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov a na ich objasnenie je potrebné dôkazy opakovať, resp. vykonať ďalšie dôkazy (§ 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.). Keďže je zrejmé, že zistené chyby nemôže odvolací súd odstrániť na verejnom zasadnutí, v súlade s ustanovením § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. por., prijal rozhodnutie na neverejnom zasadnutí, teda bez účasti procesných strán.

Jedným z dôležitých dôvodov zrušenia napadnutého rozsudku je to, že v základe nie je preskúmateľný. To zapríčiňuje, že nie je jednoduché zistiť (ako to predpokladá a vyžaduje trestnoprocesný kódex), na akom základe bol ustálený a popísaný skutkový stav, ako bolo reagované na obhajobu obžalovaného a ako došlo k trestnoprávnemu posúdeniu jeho konania ako prípravy na dva obzvlášť závažné zločiny.

Ustanovenie § 168 Tr. por. vyžaduje od súdu prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku stručne uviesť, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona, v danom prípade hlavne v otázke samotnej viny obžalovaného, lebo výrok o treste je bezpredmetný, ak nie je jednoznačne uzavretá otázka viny.

Písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku je síce pomerne obsiahle, ale v princípe len opisuje jednotlivé dôkazy, pričom absentuje ich jasné hodnotenie, resp. záver o tom, na základe ktorých dôkazov súd prvého stupňa považuje vinu obžalovaného za preukázanú, najmä pokiaľ ide o zásadné tézy

v tomto smere, ako už bolo uvedené v pasáži o podanom odvolaní.

Napadnutý rozsudok (str. 19 a nasl. - hodnotenie dôkazov) popisuje aktivity rôznych tam nemenovaných osôb (najmä zastupujúcich záujmy a.s. IPZ), ale nijako sa nezaobrá v tomto smere konaním obžalovaného. Všeobecné konštatovanie súdu prvého stupňa, že konanie (asi obžalovaného) popísané v skutkovej vete smerovalo k tomu, aby nenávratný finančný príspevok určený výhradne pre mesto Prešov ako konečného prijímateľa bol v skutočnosti poskytnutý súkromnej firme. Či sa tak reálne stalo (viď obhajobu obžalovaného), resp. akým spôsobom tento výsledok práve on zabezpečil, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je nezistiteľné, a to predovšetkým z dôvodu, že súd prvého stupňa v zásade nereagoval na obhajobu obžalovaného bývalého primátora mesta Prešov. Aj v tejto súvislosti je potrebné poukázať, že sám Špecializovaný trestný súd vyvracia svoj výsledok o vine obžalovaného (založený okrem iného aj na tom, že obžalovaný konal ľstivo, lebo neoznámil, že mesto nezískalo vo firme a.s. IPZ podstatný vplyv), lebo v odôvodnení rozsudku (str. 20) uvádza ako svoje zistenie, že taký postup odmietlo mestské zastupiteľstvo, teda orgán nezávislý na primátorovi mesta. Tento rozpor vo vnútri napadnutého rozsudku je ešte o to vypuklejší, že na str. 21 súd prvého stupňa nezabezpečenie vplyvu mesta v a.s. IPZ hodnotí ako zavinenie obžalovaného (pomenujúc ho opomenutím).

Takých nedokonalých a rozporných záverov je v napadnutom rozsudku viac a vzhľadom na nesúlad jeho odôvodnenia s ustanovením § 168 Tr. por. je veľmi diskutabilná možnosť zaujať právne stanovisko k výsledku súdu prvého stupňa, najmä keď základom konania o odvolaní je konfrontovať závery už vo veci rozhodujúceho súdu s vážnymi námietkami vyjadreným v riadnom opravnom prostriedku.

Odvolací súd potom musí vlastne sám zaujímať stanovisko k rozsahu a charakteru už vykonaného dokazovania, ale hlavne k otázke, z čoho jednotlivé dôkazy usvedčujú obžalovaného, resp. či závery sú vyvrátiteľné jeho obhajobnými tvrdeniami. Také posudzovanie veci rozhodne nepatrí až do štádia rozhodovania o opravnom prostriedku; toto je principiálnou úlohou a povinnosťou súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd pritom upozorňuje aj na to, že Špecializovaný trestný súd sa nezaoberal otázkou subjektívnej stránky naplnenia zákonných znakov skutkových podstát posudzovaných deliktov obžalovaným. Krátke vyjadrenie súdu prvého stupňa v tomto smere (str. 21) je vlastne len odpisom zákonného textu § 15 písm. b/ Tr. zák., čo rozhodne nie je relevantné považovať za výsledok v otázke preukázania (nepriameho) úmyslu obžalovaného vytvárať podmienky na spáchanie (prípravy) dvoch obzvlášť závažných zločinov.

Najvyšší súd pre tieto nedostatky zásadného charakteru podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu; lebo nie je postavený na serióznom základe, ktorý je daný jednoznačnými dôkazmi. V rozhodovanej veci také dôkazy zatiaľ sú viac ako nejasné, pričom súd prvého stupňa ich hodnotil v podstate len v neprospech obžalovaného, čo odporuje ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. Dôvodom tohto nesprávneho rozhodnutia sú najmä nedostatočné skutkové zistenia (aký dosah mohol mať postup samotného obžalovaného na možnosť priznania a skutočného vyplatenia nenávratného finančného príspevku mestu, resp. či k tomu aj reálne došlo), nezodpovedajúce hodnotenie otázok týkajúcich sa úmyslov obžalovaného a nereagovanie na jeho obhajobné tvrdenia.

Odvolací súd nie je povelaný na nahrádzanie činnosti súdu prvého stupňa, pričom v konaní o riadnom opravnom prostriedku náprava chýb v konštatovanom rozsahu ani logicky nie je možná.

Najvyšší súd preto podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu pojednal a rozhodol.

Bude úlohou súdu prvého stupňa vykonať potrebné dôkazy, hlavne s prihliadnutím na preverenie obhajoby obžalovaného, čo doteraz absentuje, a potom vo veci meritorne rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutie opravný prostriedok nie je prípustný.